

OTA YHTEYTTÄ

Jätä juttuvinkki

Sähköpostilla:

kulttuuri@kymensanomat.fi

Verkossa: kymensanomat.fi/kulttuuri

Outi Palmu 05 2100 5364

Kulttuuri

Elokuvahanke Emil Zátopekista jäihin

HELSINKI. Helsingin olympialaisista ja juoksija **Emil Zátopekista** kertova kansainvälinen elokuvahanke on pantu jäihin. Elokuvia rahoittava viranomaisen Tshekissä ei ole HS:n tietojen mukaan myöntänyt Zátopek-elokuvalle tarvittavaa tukea. Elokuvaa oli tarkoitus kuvata osittain Helsingissä ja Olympiastadionilla ja ensi-illan piti olla vuonna 2016.

Emil Zátopek (1922–2000) oli tsekkiläinen urheilijakuuluisuus ja kansainvälinen juoksijalegenda, jonka huippukausi osui Helsingin kesäolympialaisiin 1952. | HS

Jake Nyman palkittiin Gramexilla

HELSINKI. Toimittaja **Jake Nyman** sai maanantaina Gramex-palkinnon esimerkillisestä musiikkijournalismista ja tarinoista äänilevyjen takana.

Musiikkiohjelmien lisäksi Nyman on tehnyt muun muassa toistakymmentä musiikin tietokirjaa. Nyt hänellä on työn alla tietoteos kielletyistä levyistä. Nyman sanoo, että aihe kiinnostaa yleisöä laajalti.

– Osa luulee, että listoja on edelleen, vaikka kiellettyjen levyjen listaus lopetettiin Yleisradiossa 1972, Nyman sanoo. | HS

Oligarkki uskoo neuvostotaiteen arvonnousuun

HELSINKI. Venäläinen oligarkki ja taidesijoittaja **Andrei Filatov** uskoo löytäneensä taidemarkkinoilta rahasammon: **Josif Stalinin** ajan Neuvostoliiton ajan ideologisen taiteen eli sosialistisen realismin.

Filatov on N-Trans -konsernin osaomistaja ja shakkivalmentaja, ja hänellä on yksi maailman suurimmista yksityiskokoelmista sosialistista realismia. Vielä vuonna 2012 Filatov oli Forbes-lehden mukaan maailman tuhannen rikkaimman ihmisen joukossa.

Nyt Filatov väittää uutistoimisto Bloombergin mukaan, että hänen sosialistisen realismin kokoelmansa arvo on kaksinkertaistunut vuodessa, ja on nyt jopa puoli miljardia dollaria. Neuvostomaalaus, joka maksaa tällä hetkellä miljoona dollaria, saattaa Filatovin mukaan nostaa lähivuosina arvoaan jopa kymmenkertaiseksi. Hän laskee Stalinin ajan neuvostotaiteen tuottavan tulevana vuosina paljon paremmin kuin vaikkapa taiteen meganimien **Pablo Picasson** tai **Paul Gauguinin** teosten. | HS

Tarina vaati kirjailijaa jatkamaan

KOTKA | Jari Järvelä kirjoitti rikosromaanitrilogian kakkososan metodinäyttelijän intensiteetillä.

KANERVA JALARVO

JARI JÄRVELÄ istuu Merikeskus Vellamon edustan kiveyksellä. Juuri näillä paikoilla hän sai idean ensimmäisen rikosromaaninsa *Tytön ja pommin* (Crime Time 2014) kirjoittamiseen. Raptapiha, Kantasataman varastoalueet ja Vellamon katto hahmottuivat kirjailijan mielessä ympäristöksi tapahtumille, jotka sysäävät tarinan liikkeelle.

TIISTAINA julkaistu jatko-osa *Tytön ja rotta* (Tammi 2015) vie kirjan päähenkilön, parikymppisen graffitintekijä Metron, Berliiniin. Pako-

Turkoosit pilarit koristavat Kymminlinnan liittymää

TUULI LEHTO

KUVANVEISTÄJÄ Pertti Kukkonen ympäristötaideteos Tiennäyttäjät on valmistunut E18-tielle Kymminlinnan liittymään Kotkaan. Teoksen on määrä herättää tienkäyttäjien huomiota ja tuoda Kotkalle näkyvyyttä ja imagoarvoa.

Teos koostuu kahdeksasta turkoosinvärisestä betonipilarista, joiden korkeus on kahdeksan metriä.

Viimeiset kaksi pilaria saatiin pystyyn maanantaina.

– Idea pilaririvistöstä syntyi jo monta vuotta sitten. Risteys on koettu hankalaksi, siitä on ajettu helposti ohi. Teos herättää autoilijan huomion jo kaukaa, Kukkonen kertoo.

Pilareiden turkoosi väri viittaa Kotkan merelliseen sijaintiin ja historiaan. Pilarit on tehty Parman tehtaalla Nummelassa. Betonin joukossa on kuparijauhetta, mikä on Kukkonen oma keksintö.

Sen ansiosta sinistä betonia saadaan tuotettua kohtuullisella hinnalla.

Teoksen kokonaishinta on 170 000 euroa. Noin puolet rahoista saatiin paikallisilta yrityksiltä, puolet kaupungilta. Ilman yritysten tukea hanke ei olisi toteutunut lainkaan. Hintaa saatiin laskettua myös pilareiden määrää vähentämällä.

– Nyt kun katsoo riviä, ei siihen

”

Teos herättää autoilijan huomion jo kaukaa.

PERTTI KUKKONEN

yhtään enempää pilareita kaipaakaan, Kukkonen totea.

Teokseen on tulossa myös tietokoneohjattu värialaistus, joka valmistuu lähiviikkoina.

Teosta ovat rahoittaneet Rudus, Data Group Kotka, Kotkan yrittäjät, Kotkan kiinteistöpalvelu, Kymenlaakson sähkö, Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, Cursor sekä Kotkan kaupunki.

Finlandia–pullon isä 100 vuotta

Muotoilija ja kuvanveistäjä Tapio Wirkkalan syntymästä tulee tänään kuluneeksi sata vuotta. Etenkin hänen Iittalalle suunnittelemansa lasiastiat, muun muassa Ultima Thule –sarja, ovat rakastettuja klassikoita. Wirkkala suunnitteli myös esimerkiksi Koskenkorva- ja Finlandia-vodkapullot.

SAMI HEISKANEN

”
Kolmas kirja julkaistaan noin vuoden kuluttua. Se on nimeltään Tyttö ja seinä.
JARI JÄRVELÄ

Jari Järvelän toinen rikosromaani julkaistiin tiistaina. Kanta-satamassa on omistettu graffiti kirjan päähenkilölle Metrolle. Teoksen tekivät kotkalaiset koululaiset nuorten Dreamwall-tapahtumassa toukokuussa.

tää kiven veteen, ei voi tietää kuinka laajalle renkaat ulottuvat.

Yhtenä mielenkiintoisena seikkana hän nostaa esiin rikosromaaniensa aihepiirin. Graffiti-teema on toistaiseksi ollut vähän käsitelty aihe sekä kotimaisessa että ulkomaisessa kirjallisuudessa.

RIKOSKIRJALLISUUDEN maailmaan sukeltaminen on ollut Järvelälle silmät avaava kokemus. Laajityyppinä se on tarjonnut enemmän mahdollisuuksia kuin rajoituksia.

Hän kokee dekkarille tyypillisen juonivetoisen tarinan sallivan yhteiskunta-analyysin perinteistä lukuromania paremmin.

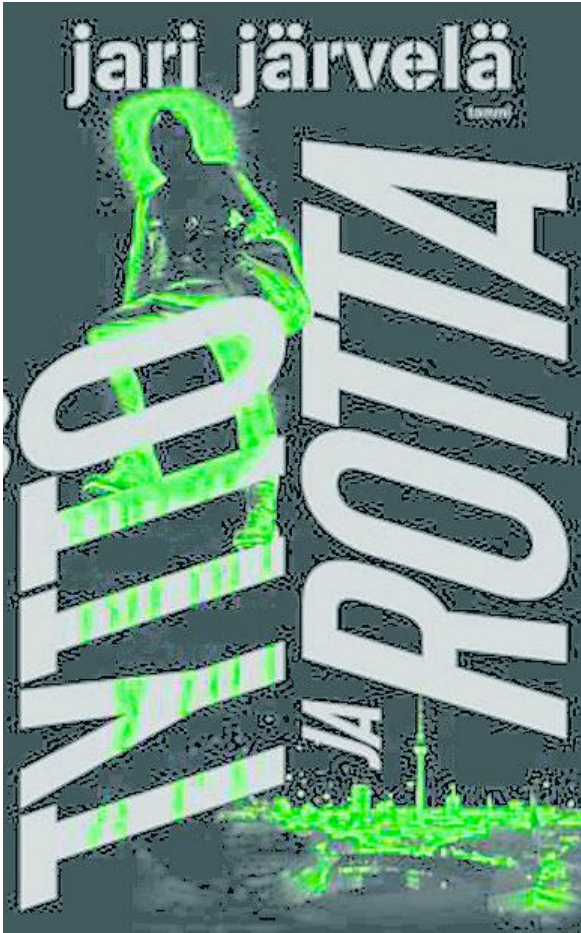
– Henkilöhahmon suulla voi sanoa suorat sanat nyky-yhteiskunnasta. Dekkarin kuoren sisällä analyysi ja kriittisyys toimii, eikä siihen tule minnacanthmaista tendenssiä.

TYTTÖ JA POMMI -kirjan filmatisointi tulee näillä näkymin teattereihin vuonna 2017. Elokuvan roolitus ja kuvauspaikkojen etsintä aloitetaan tulevana syksynä. Ulkokuvauskohtauksia tekeviä kuvausryhmiä voinee siis bongata Kotkassa jo ensi vuonna.

Järvelä kertoo, ettei itse osallistunut leffäkäsikirjoituksen muokkaamiseen. Tällä hetkellä hänellä on työn alla trilogian päättävä kolmas osa. Joitakin liuskoja on jo valmiina ja tapahtumat alkavat hahmotumaan. Teoksen nimikin on jo tiedossa.

– Kolmas kirja julkaistaan noin vuoden kuluttua. Se on nimeltään *Tyttö ja seinä*.

KIRJA

”
Järvelä kuljettaa lukijaa kuin pässä narussa.

Metron paluu

Jari Järvelä: Tyttö ja rotta. Tammi 2015. 248 s.

JARI Järvelä tekee sen jälleen. Jatko-osa viime vuonna ilmestyneelle Tyttö ja pommi -jännäriille kouluttaa niin, että kirja on hotkaistava yhtenä palana.

Leppymätön Metro ei unohda poikaystävänsä Rustin kuolemaa. Hän on paennut Ukrainan kautta Berliiniin, joka on suopea kaupunki wraitteille. Jäärottien mukana hän osallistuu näyttäviin spreijauksiin, jotka videoidaan ja levitetään netin kautta maailmalle. Ryhmä saa mainetta uhkarohkeista tempauksistaan.

Vallatun talon ullakolla, jossa Metro asuu, on joskus asunut myös englantilainen graffititaiteilija Banksy. Hänen maalaamansa Jäärotta-muraali komeilee Metron patjan vieressä. Kauan ei Metro saa sitä ihailla, kun koko seinä katoaa ja pari ystävää tapetaan.

TARINASSA sohaistaan reippaasti taidebisneksen likaisiin syövereihin. Kerrotaan, miten katutaiteesta tehdään salonkikelpoista ja miten taideteosten hintaa keinoitekoisesti nostatetaan. Rahalla voi synnyttää taideilmiöitä, ostaa taiteilijoita ja kahmia arvokkaimmat teokset omaan kokoelmaan. Banksyn Jäärotta kuljetetaan venäläisen Pavel Putikovin loistohuvilaan Haminan taakse. Metrolla on syytä palata kotikaupunkiinsa Kotkaan.

Järvelä kuljettaa lukijaa kuin

pässä narussa. Juuri kun on hetki rauhallista, rysähtää odottamatta, ja tapahtumat pyörivät entistä vinhemmin. Pientä onnea tarjoavat Berliinistä löydetyn isän ja velipuoli Samuelin luona vietetyt hetket. Pian isä murhataan, ja Metron kosto saa lisää voimaa.

Titaanisessa loppuselvittelyssä Putikovin huvilalla Metro kohtaa Rustin tappajan vartija Hiili-luoman. Ukkosen ryskyssä kirves heiluu, koirat raatelevat ja ruumiita syntyy. Pian netissä pyörii video Jäärotta-muraalin tuhosta.

Oudot henkilöhahmot ovat osa tarinan lumoa. Järvelä taustoittaa nyt henkilöitään laveammin, luo suvantoja, mikä korostaa tarinan kliimakseja. Kotka ympäristöineen hengittää voimakkaasti mukana viimeisen kolmanneksen matkalla. Järvelä sekoittaa faktaa ja fiktiota hauskesti. Todellinen Banksy maalaa rottia graffiteihinsa. Fiktiivinen Banksy soittaa Metrolle ja kiittää Jäärotta-teoksensa arvokkaasta kuolemasta. Pakeneeko Metro Englantiin vai orvon Samuelin luo palapelejä kokoamaan? |SISKO NAMPAJÄRVI

Hyvää: Kiinnostava päähenkilö ja omaehtoinen tarina. Jari Järvelän Kotka noir -sarja etenee komeasti.
Huonoa: Paikoin liikaa Kotka-nostalgiata.
Erityistä: Ennakoivat otsikot ja kuvaavat nimet toimivat tekstin rakenteellisina ja symbolisina elementteinä.

SAMI HEISKANEN

Kuvanveistäjä Pertti Kukkonen on suunnitellut pilarit.